

1989, 11. května – Sdělení VONS č. 1013 „Případ manželů Kotrisových“ o zákrocích jugoslávských a československých bezpečnostních orgánů proti Márii Kotrisové a jejímu manželovi, jugoslávskému státnímu příslušníkovi Viktoru Kotrisovi, vedoucích k jejich nucenému odloučení.

Ing. Mária Kotrisová-Foltínová, nar. 20. 8. 1953, bytem Pražská 39, Bratislava, byla v září 1986 pravomocně odsouzena k 10 měsícům odnětí svobody s podmíněným odkladem na dva roky za páchaní trestných činů pobuřování podle § 100/1a tr. z. a poškozování zájmů republiky v cizině podle § 112 tr. z., jichž se měla dopustit tím, že korigovala slovenský překlad knihy o atentátu na papeže v r. 1981 a zaslala ho do ciziny. Trestní stíhání proti ní bylo zahájeno 5. 11. 1985¹ (viz sdělení č. 525, 553, 582)². Dne 25. 11. 1985³ uzavřela manželství s jugoslávským občanem Viktorem Kotrisem,⁴ bytem Jurjevac 11, Gorjani, Chorvatsko, který byl krátce před sňatkem vyšetřován bratislavskou StB na činnost své snoubenky. Při výslechu popřel jakoukoli účast na překladu a jeho zaslání do ciziny. Studoval na filosofické fakultě v Novém Sadě a jezdil podle možností za manželkou do Bratislavy. V dubnu 1988 mu však jugoslávská Státní bezpečnost odebrala cestovní pas s odůvodněním, že je podezřelý ze špionáže proti Jugoslávii ve prospěch ČSSR. Podezření bylo zdůvodněno údajně nízkým trestem Márie Kotrisové, o jejímž případě byla jugoslávská Bezpečnost velmi dobře informována. Viktor Kotris žádal o povolení k trvalému pobytu v Československu, což bylo čs. orgány zamítnuto. V únoru 1989 byl Márii Kotrisové vrácen cestovní pas. Odcestovala se synem Jozefem, nar. 28. 10. 1986, do Jugoslávie za manželem. Dne 28. března 1989 ji vyslýchala v Djakově (Chorvatsko) jugoslávská Státní bezpečnost, která ji nařkla ze spolupráce s čs. Státní bezpečností. Dne 14. dubna byla opět předvolána a bylo jí oznámeno, že musí do 48 hodin opustit Jugoslávii.⁵

Manželé Kotrisovi jsou nuceni žít odděleně bez možnosti vzájemných návštěv. Postup jugoslávských i čs. úřadů je v jejich případě v příkrém rozporu s ustanoveními Závěrečného dokumentu vídeňské následné schůzky KBSE, který se stal součástí právního řádu obou států.

Informace o Chartě 77, r. 12, 1989, č. 10, s. 7–8.

POZNÁMKY

- ¹ Dne 5. 11. 1985 bylo zahájeno vyšetřovatelem Správy vyšetřování ŠtB Bratislava kpt. JUDr. Ladislavem Verčíkem trestní stíhání doposud neznámého pachatele z trestných činů hanobení státu světové socialistické soustavy a jejího představitele a poškozování zájmů republiky v cizině. Trestní stíhání přímo Márie Kotrisové pro trestný čin poškozování zájmů republiky v cizině bylo zahájeno až o dva dny později 7. 11. 1985 a pro trestný čin pobuřování až 15. 1. 1986. Archiv ÚPN, f. KS ZNB ŠtB Bratislava, Vyšetrovacie spisy, vyšetrovací spis k případu Márie Kotrisové, sign. V 18814.
- ² Dokumenty č. 528, 556 a 585.
- ³ Civilní sňatek uzavřela dne 16. 11. 1985, církevní o týden později. Tamtéž.
- ⁴ K osobě Viktora Kotrise byl veden svazek prověřované osoby s krycím jménem „Dako“, reg. č. 31842, a. č. 85268, který je dnes uložen in: Archiv ÚPN, f. KS ZNB ŠtB Bratislava, Zväzky kontrarozvedného rozpracovania.
- ⁵ K tomu viz mj. zprávu Jána Čarnogurského „Případ manželov Kotrisových“ uloženou in: LP, Sb. VONS, inv. č. 181, sign. IV/1, kart. 31.